

Állásfoglalásunk a következő volt:

„Mi a Magyar Ifjúság Központi Tanácsának küldöttei, kijelentjük, hogy az Alakító Kongresszus folyamán, de már előtte is számunkra egyre elfogadhatatlanabb kompromisszumokra kényszerítettek. Annak ellenére, hogy még ezek után is kerestük az együttműködés módját, diszkrimináltak bennünket. A Szlovákiai Gyermekek és Ifjúsági Szervezetek Szövetsége,³²⁹ melynek mi is egy részét alkotjuk, tulajdonképpen részvételünk nélkül alakult meg. A kongresszus lefolyására nem tudtak befolyást gyakorolni még azok a magyar nemzetiségű fiatalok sem, akik a Szlovákiai Gyermekek és Ifjúsági Szervezetek Szövetsége alapító szervezeteinek küldötteiként vettek részt. Ugyanis az egyes küldöttségeknek csak elenyésző kis részét képezték. Miután az Alakító Kongresszus által jóváhagyott alapszabályzat nem biztosítja a magyar fiatalok számára azt a lehetőséget, hogy egyenjogúan kapcsolódjanak Szlovákia ifjúsági mozgalmába, hogy a Szlovákiai Gyermekek és Ifjúsági Szövetségen belül eredményesen szerezhessenek érvényt jogos követelményeiknek és érdekeiknek, az elfogadott alapszabályzattal nem érhetünk egyet.

Reméljük; hogy a Szlovákiai Gyermekek és Ifjúsági Szervezetek Szövetsége és az egyes szervezetek a jövőben megtalálják a velünk való együttműködéshez vezető utat.

A Magyar Ifjúság Központi Tanácsának küldöttei: Ing. Böjtös József, Demecs László, Ing. Duka Zólyomi Árpád, Duray Miklós, Farkas Veronika, Grendel Lajos, Kele Lajos, Kiss Kálmán, Kiss Mihály, Máczsa Mihály, Varga Sándor, Zirig Árpád.”

Állásfoglalásunkat benyújtottuk a munkaelnökségnek, hogy nyilvánosságra hozza, mert más módon nem fejezhettük ki véleményünket, egyébre nem volt jogunk. A munkaelnökség még állásfoglalásunk nyilvánosságra hozatalát sem engedélyezte. A konferencia ezután úgy döntött, hogy a belső jogkörünket meghatározó szabályzatot nem tárgyalja le, hanem a küldöttek megbízásából a föderális Központi Tanács dönt majd róla.

Ilyen nehézségek és antidemokratikus körülmények között kellett küldöttségünknek munkáját végeznie.

–dy–

Új Ifjúság, 1969. február 11. 1. p.

84

Pozsony, 1969. február 27. A Csemadok KB Elnöksége pártcsoportjának az SZLKP KB Elnökségéhez intézett levele, amelyben a szövetség rendkívüli, X. országos közgyűlésén megválasztandó vezetőinek személyéről tájékoztatja a szlovák pártvezetést.

Súdr.

Predsedníctvo ÚV KSS

B r a t i s l a v a

Hlboká cesta

Bratislava, 27. februára 1969

³²⁹ Helyesen: Szlovákiai Gyermekek és Ifjúsági Szervezetek Társulása.

Vážení súdruhovia!

Stranícka skupina predsedníctva ÚV Csemadoku na svojom zasadnutí dňa 25. 2. 1969 prejednala v rámci politickej prípravy X. mimoriadneho valného zhromaždenia Csemadoku aj kádrové otázky.

Do funkcie predsedu ÚV Csemadoku doporučuje i naďalej s. Lászlóa Dobosa, ministra SSR.

Vyhovela žiadosti s. Dr. Rezsóa Szabóa, aby nebol kandidovaný na funkciu vedúceho tajomníka ÚV Csemadoku a navrhuje predsedníctvu ÚV KSS, aby s. Dr. Szabó sa stal úradujúcim podpredsedom SNR.

Na funkciu vedúceho tajomníka ÚV Csemadoku navrhuje Józsefa Szókeho, t. č. šéf-redaktora Új Ifjúság, člena predsedníctva ÚV Csemadoku.

Vyhovela žiadosti s. Jánosa Vargu, aby nebol kandidovaný na funkciu tajomníka ÚV Csemadoku a navrhuje ho za tajomníka NF SSR.

Na funkciu tajomníka ÚV Csemadoku navrhuje s. Andrása Takácsa, t. č. vedúceho kultúrneho oddelenia a sekr. ÚV Csemadoku, člena ÚV Csemadoku.

Doporučuje i naďalej do funkcie tajomníka ÚV Csemadoku s. Sándora Vargu, t. č. tajomníka ÚV Csemadoku.

Po zasadnutí straníckej skupiny zasadalo predsedníctvo ÚV Csemadoku a hore uvedené návrhy schválilo.

Stručnú charakteristiku menovaných pripojujeme.

So súdružským pozdravom:

Práci českí!

Dobos L.

predseda straníckej skupiny
predseda ÚV Csemadoku³³⁰

SNA, ÚV KSS, k. 1224, a. j. 28., gépelt, aláírt tisztázat

Összefoglalás: A Csemadok KB Elnökségének pártcsoportja 1969. február 25-i ülésén a rendkívüli, X. országos közgyűlés előkészületeiről tárgyalva megvitatta a káderkérdéseket is. A Csemadok KB elnökévé továbbra is Dobos Lászlót javasolja. Szabó Rezsőt és Varga Jánost, kívánságuknak eleget téve, nem jelöli vezető titkári, ill. titkári tisztségbe; Szabót az SZNT ügyvezető alelnökévé, Vargát a Szlovák Nemzeti Front titká-

330 Az SZLKP KB Elnöksége a Csemadok rendkívüli, X. országos közgyűlésének előkészületeiről 1969. március 3-i, majd március 10-i ülésén tárgyalt. Mivel fenntartásai voltak mind a káderkérdésekkel, mind a Csemadok tervezett névváltoztatásával (Csehszlovákiai Magyarok Demokratikus Szövetsége), mind pedig előterjesztett programjával kapcsolatban, március 10-én úgy határozott, hogy a Csemadok Elnökségének pártcsoportját tájékoztatni kell a pártvezetés álláspontjáról. (SNA, ÚV KSS, k. 1224, a. j. 27, 28.)

rává javasolja. A Csemadok KB új vezető titkárává Szőke Józsefet, titkáraivá pedig Takács Andrászt és a korábbi titkár Varga Sándort javasolja. A pártcsoporthoz tartozók ülése után ülésezett a Csemadok KB Elnöksége is, amely a fenti javaslatokat szintén jóváhagyta.

85

Pozsony, 1969. március 2. Szőke József írása a *Hét* című hetilapban a Matica slovenská nemzetiségi jogok korlátozására irányuló törekvéseiről.

A MATICA ÉS A NEMZETISÉGEK

Szimbolikusan is minősíthetnénk a tényt, hogy egyetlen magyar miniszterünk, Dobos László a legfiatalabb minisztere az országnak.³³¹ Nem a mi hibánk, hogy megkésve léptünk a politikai posztra. Az alkotmány sáncai eddig nem nyújtottak védelmet népünknek, s most sem tisztázott, hogy miféle védelmet nyújtanak a jövőben. Amíg a nemzetiségek konkrét jogait nem rögzítik törvények, biztosat nem mondhatunk. És utána is sok függ majd a törvények megvalósításától.

Tehát még messze vagyunk az igazi győzelemtől, egyelőre az alkotmánytörvény jóváhagyásával csak csatát nyertünk. Ne szaladjunk hát túlságosan előre. Népünk az elmúlt ötven év során sokszor csalódott. Volt úgy, hogy megcsillant előttünk a reménység csillaga s aztán nemzetiségi létünk sorskérdései ugyanabban a csökönyös formában minduntalan megoldatlanul maradtak.

Most is keveredik üröm az örömünkbe. Augusztus után azt hittük, reméltük, hogy eloszlik a körénk sűrűsödő bizalmatlanság, gyűlölködés légköre. Tévedtünk. Ellenfeleink szívósak, de bennünket sem faragtak túróból. Ötven év óta váltakozó formában, de folyton a létünkre törnek. Néhányszor reménytelenül kilátástalan volt már a helyzetünk, aztán... mégiscsak maradtunk. A sok szenvedés megedzett, és a folytonos harcban megtanultunk védekezni.

Mostanában úgy tűnik, hogy a Matica vette kezébe ellenfeleink zászlaját. Aki rendszeresen olvassa a *Matičné čítanie*³³² számait, ismeri beterjesztett javaslataikat és figyelembe veszi a Matica vezetőinek befolyását Szlovákia legfelsőbb politikai köreiből, az nem becsülheti le ezt az újonnan reánk leskelődő veszélyt.

Melyek a legfőbb követeléseik, mik a terveik?

Csak néhányat sorolok fel: követelik, hogy a szlovákot tegyék törvényesen államnnyelvűvé a nemzetiségek által lakott területeken, nem ismerik el a nemzetiségi iskolák létjogosultságát, diszkriminációs rendeleteket kívánnak a magyar és ukrán (ruszin) értelmiséggel szemben, el akarják némítani a nemzetiségi sajtót, hogy a világ semmit se tudjon a gondolatainkról, valódi helyzetünkről, problémáinkról, befolyásuk alá vonják

331 Dobos László az 1969. január 2-án kinevezett szlovák kormányban tárca nélküli miniszteri posztot kapott.

332 A *Matičné čítanie* a Matica slovenská 1968. október 28-a óta kéthetenként megjelenő lapja volt.